

Regnum (Alem) : Animalia (Hayvanlar)

Phylum (Şube): Chordata (Sırtipliler)

Subphylum (Alt şube): Vertebrata (Omurgalılar)

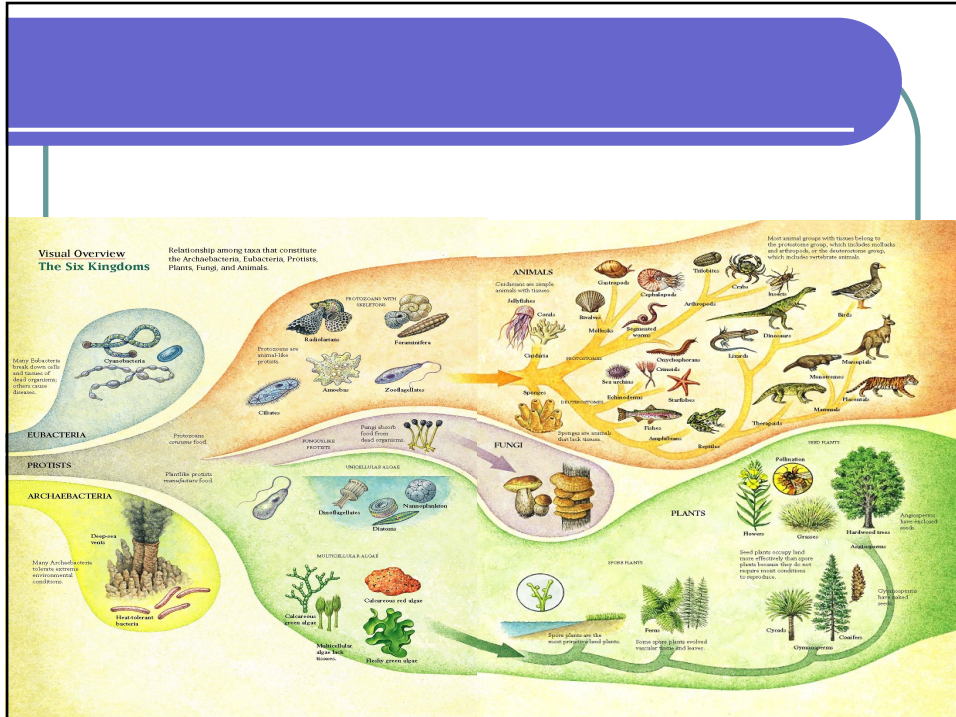
- Sınıf (Classis): Cylostomata (Yuvarlak ağızlılar)
- Sınıf (Classis): Chondrichthyes (Kıkırdaklı balıklar)
- Sınıf (Classis): Osteichthyes (Kemikli balıklar)
- Sınıf (Classis): Amphibia (İki yaşamlılar)
- Sınıf (Classis): Reptilia (Sürüngenler)
- Sınıf (Classis): Aves (Kuşlar)
- **Sınıf (Classis): Mamalia (Memeliler)**

Prof.Dr. Tamer Albayrak

<http://www.ornithologylab.com/tameralbayrak.html>

1

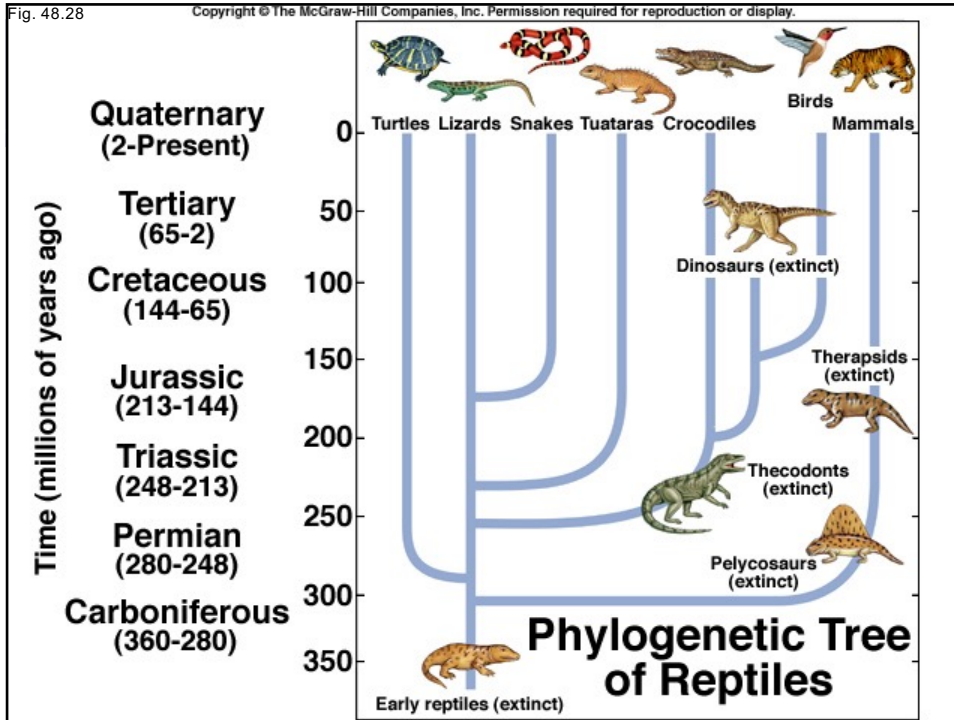
1

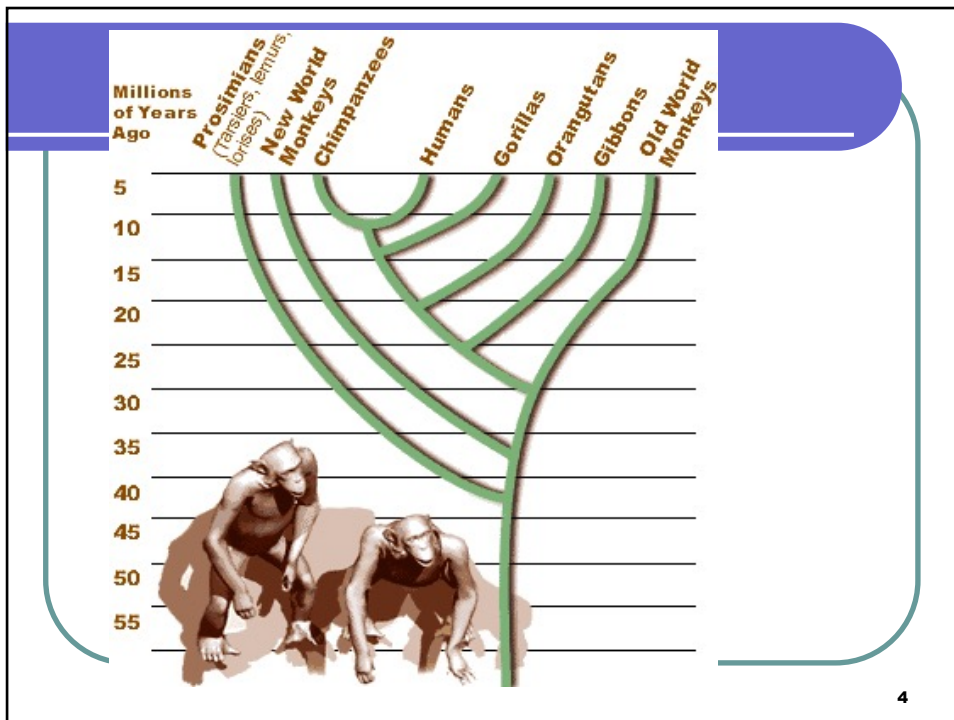
2

Fig. 48.28

Copyright © The McGraw-Hill Companies, Inc. Permission required for reproduction or display.

3

4

Sınıf: Mamalia (Memeliler)

- Omurgalıların en evrimleşmiş grubudur.
- Günümüzde 18 kadar takımı ve 5.000 kadar türü bilinir.
- Fosil kayıtları memelilerin sinapsid kafatasına sahip fosil sürüngenlerden Therapsida takımından köken aldıklarını işaret etmektedir.
- Cüce fare, *Suncus etruscus* toplam boy 6 cm (kuyruk dahil) ve 2 gr ağırlığında
- Mavi balina, *Balaenoptera musculus* 35 m boy ve 120 ton
- 3.5 m omuz yüksekliği, 8 ton Afrika fili, *Loxodonta africana*
- Dişiler yavrularını doğurduktan sonra süt ile beslerler

5

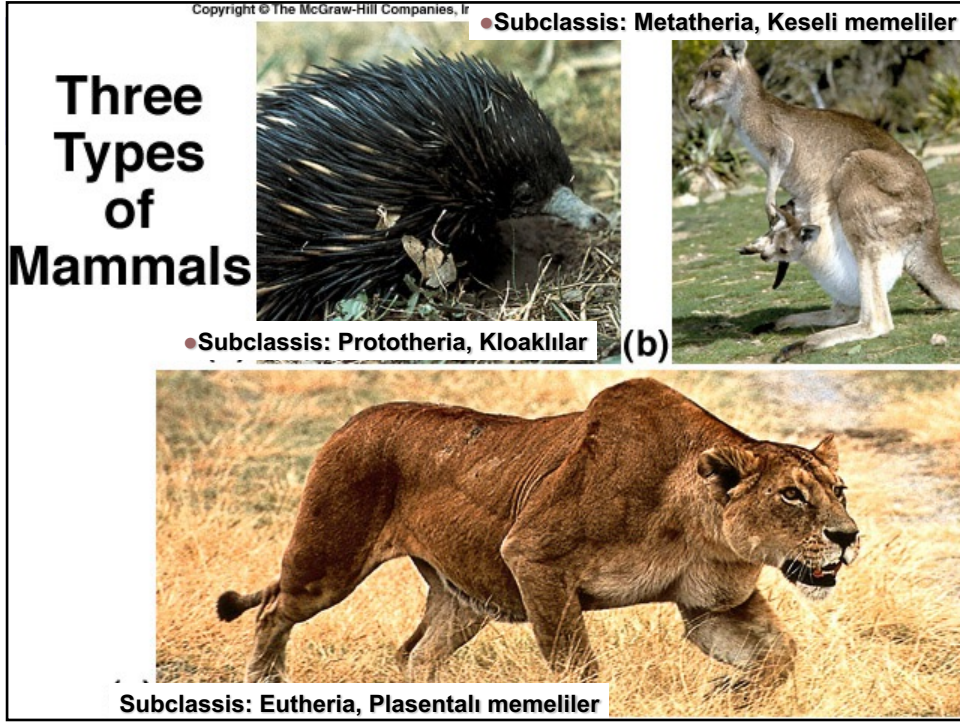
5

Sınıf: Mamalia (Memeliler)

- Subclassis: Prototheria, Kloaklılar
- Subclassis: Metatheria, Keseli memeliler
- Subclassis: Eutheria, Plasentalı memeliler

6

6

7

Sınıf: Mamalia (Memeliler)

- Vücutları genel olarak belirli zamanlarda dökülen kıllarla kaplıdır.
- Derilerinde ter, koku, ve süt bezleri gibi salgı bezleri vardır
- Boyun omurları genellikle 7 tanedir
- Kuyrukları uzun ve hareketli
- Her iki çenede dişler bulunur ve beslenme şeklide göre değişiklik gösterir
- Dış kulak kepçesi, göz kapakları ve hareketli dilleri

8

8

Sınıf: Mamalia (Memeliler)

- Deniz memelileri hariç 4 üyeli ve her bir üyede 5 yada daha az sayıda parmaklı ve tırnaklı veya toynaklı
- Kalpleri 2 kulakçık 2 karıncık. Kuşların aksine sadece sol aort yayı bulunur. Alyuvarları çekirdeksiz. Sadece develerde, Camelidae oval ve nükleuslu
- Solunum sadece akciğerlerle, Larynx' te ses çıkarma telleri ve karın boşluğunda kaslı diyafram
- Vücut ısıları sabit, Homoiothermous
- Sidik keseleri var
- Beyinleri gelişmiş ve daima 12 çift sinir şeridi çıkar
- İç dölleme, yumurtalarda kabuk yok. Amnioni Korion ve Allantois gibi embriyonik zarlar var

9

9

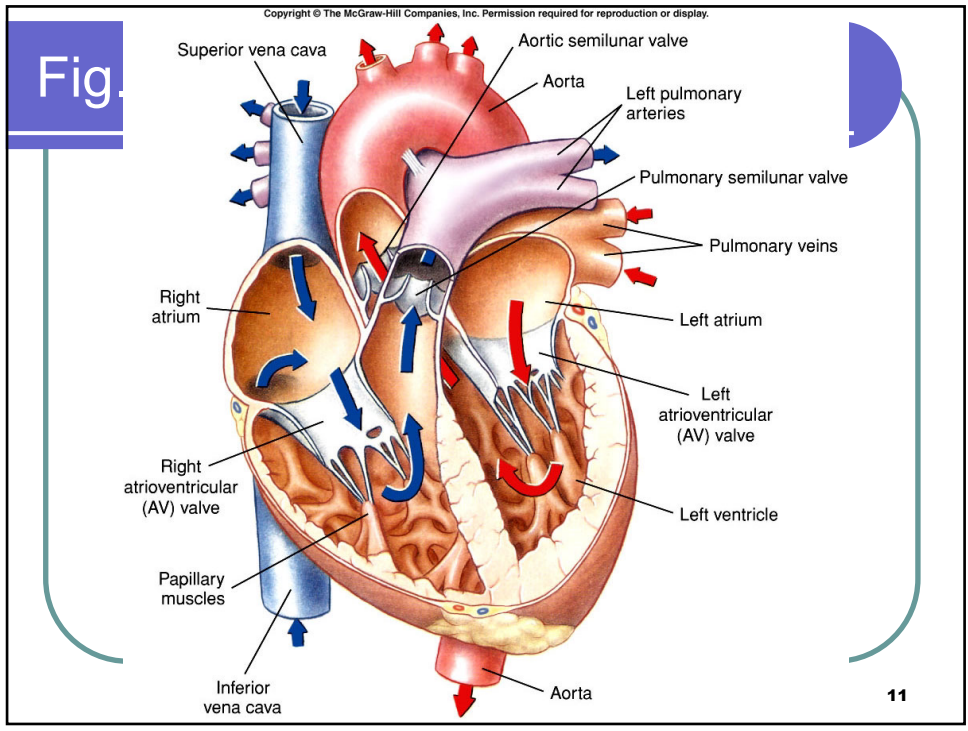
Sınıf: Mamalia (Memeliler)

- Herbivor, Karnivor, Omnivor veya insektivor olabilirler,
- En hızlı çita saatte 120-140 km ye ulaşabilir
- Tembel hayvan saatte 2 km ye ulaşabilir

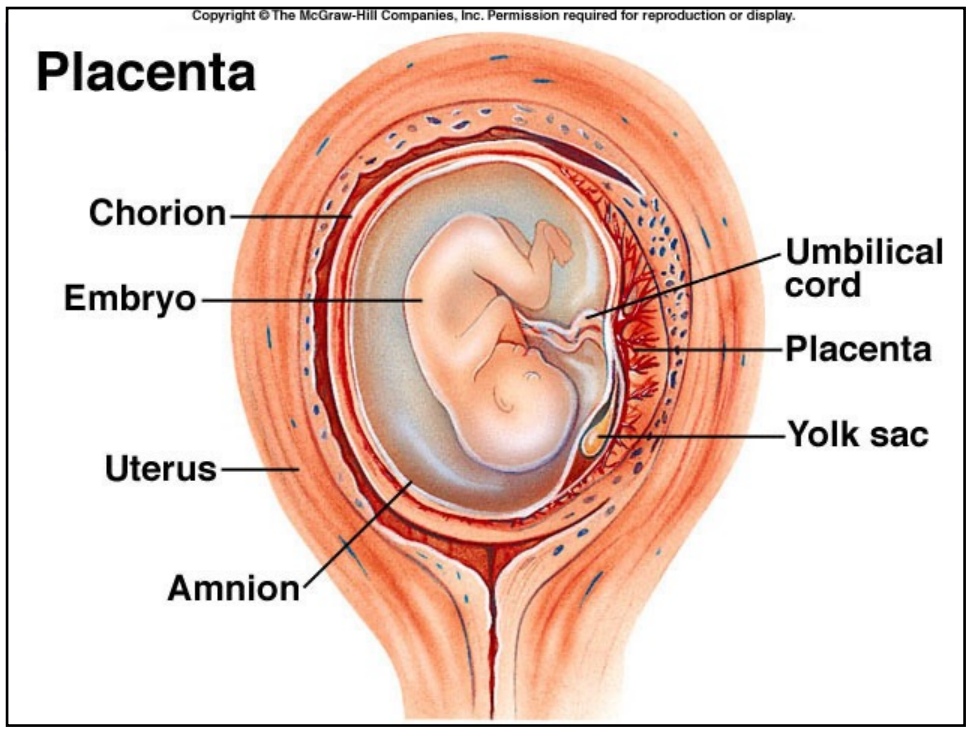

10

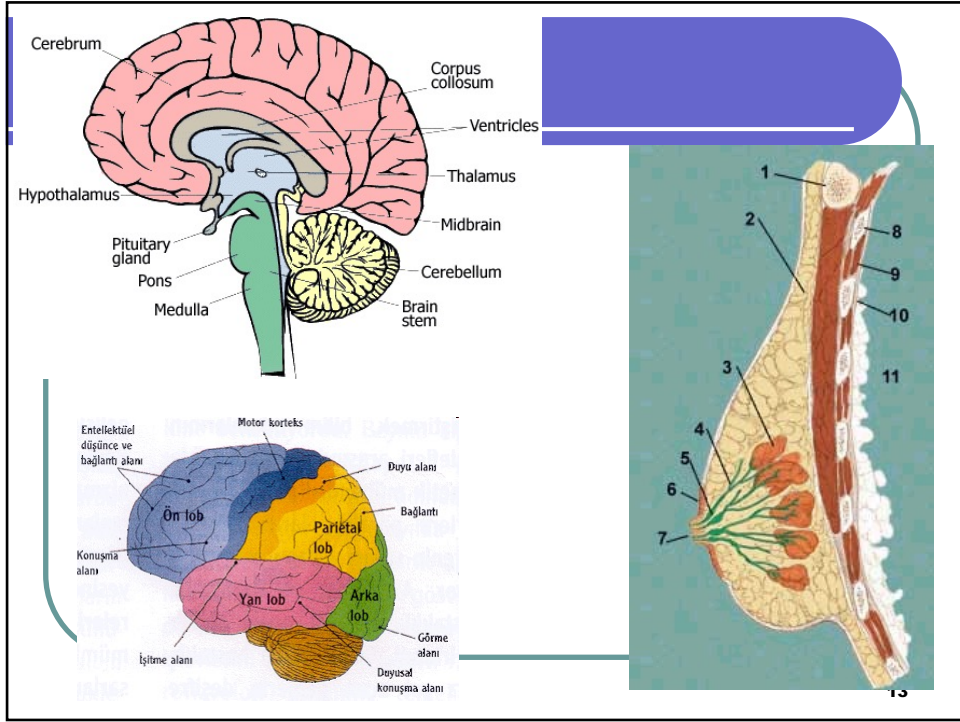
10

11

12

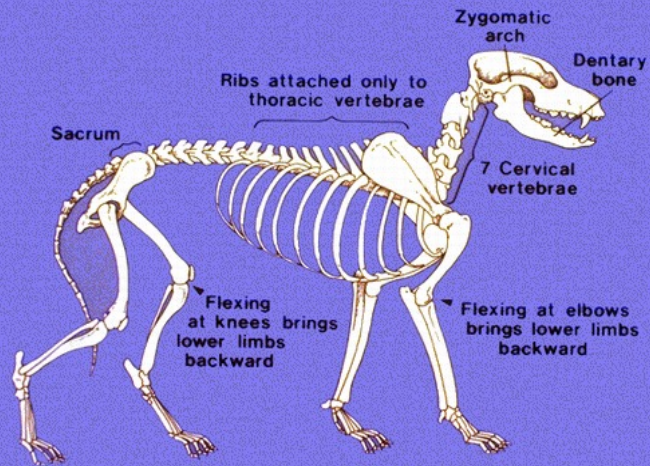
13

- Baş ve bilhassa yüz bölgesinde deri kasları iyi gelişmiştir.
- Vivipar olanlarda embriyo gelişimi uterusu ve genelde plasenta ile anneye bağlı.
- Testisler bir kese, Scrotum içinde bulunur.
- Erkeklerde kopulasyon organı penis bulunur
- İnce bağırsakböcek ve et yiyenlerde çok kısa, yalnız otucullarda çok uzundur. Bitkisel besinle beslenenlerde gelişmiş bir kör bağırsak vardır

14

14

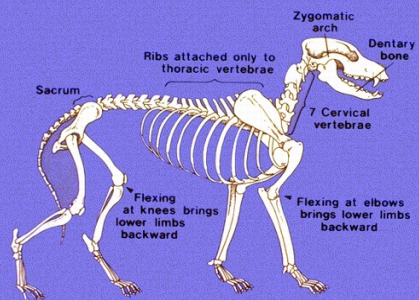
Temel bir memeli iskeleti

15

15

Aslan

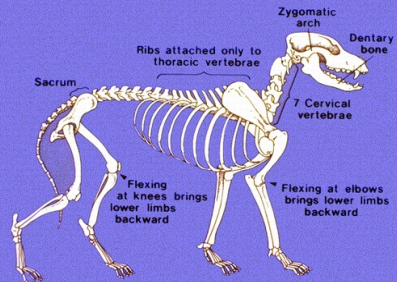

16

16

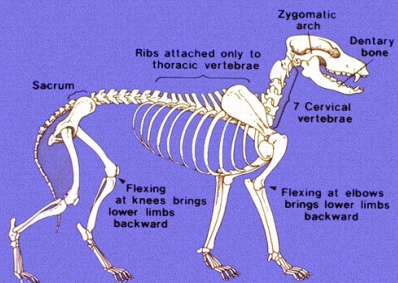
Gergedan

17

17

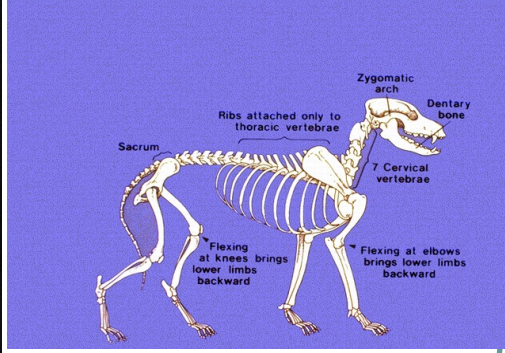
Goril

18

18

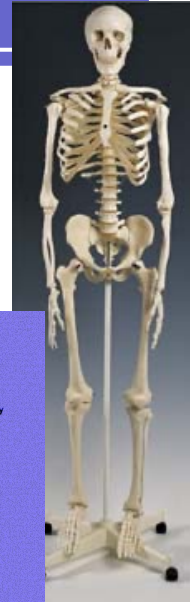
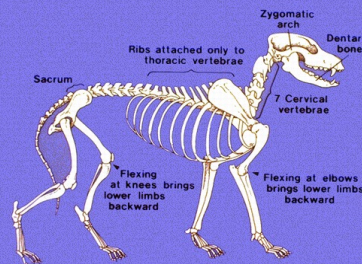
Şempanze

19

19

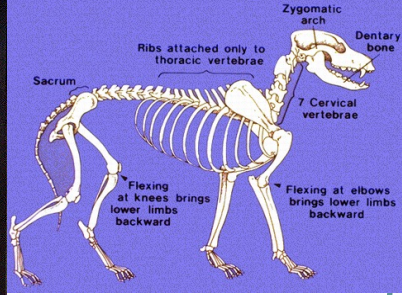
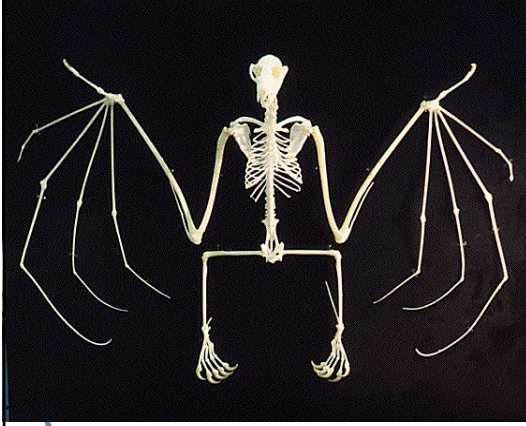
Şempanze ve İnsan

20

20

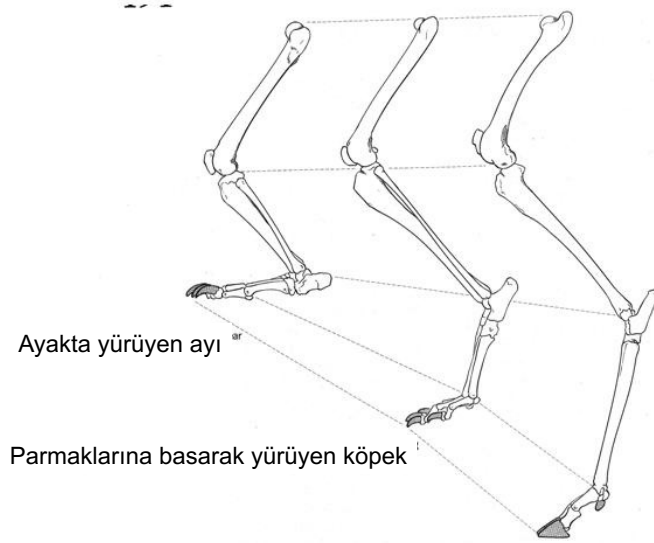
Yarasa

21

21

Bazı kemikler

Ayakta yürüyen ayı

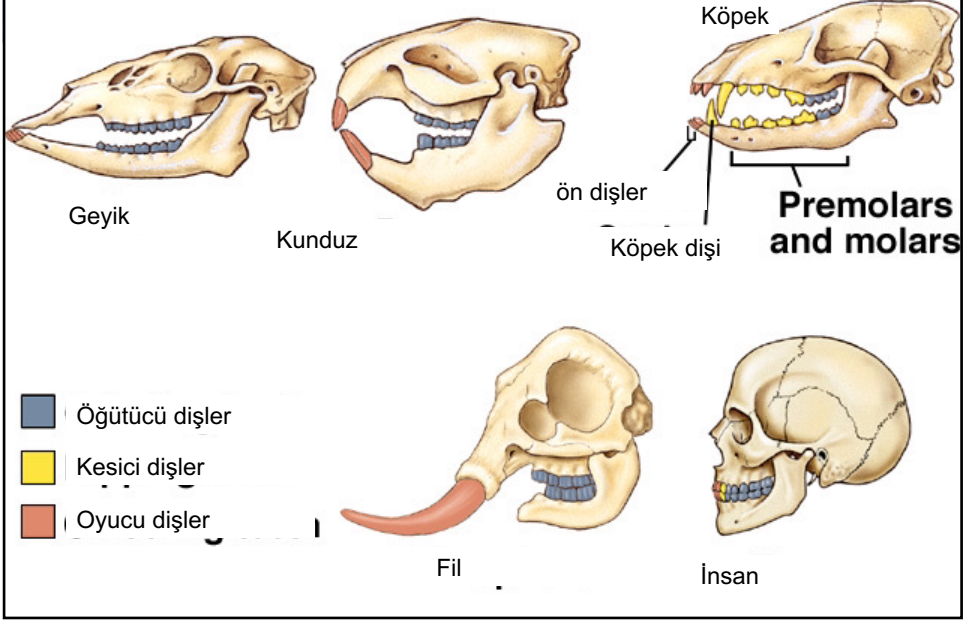
Parmaklarına basarak yürüyen köpek

Toynaklı geyik

22

22

MEMELİLERDE DİŞLER

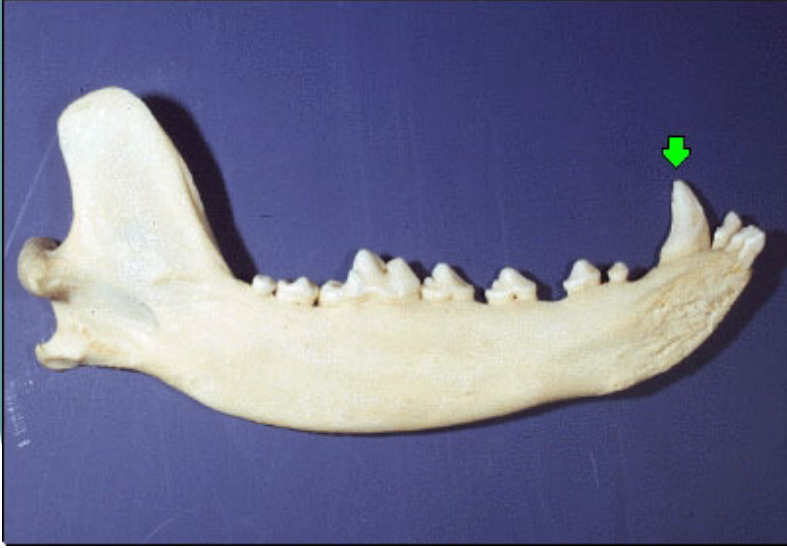
23

Ön dişler

24

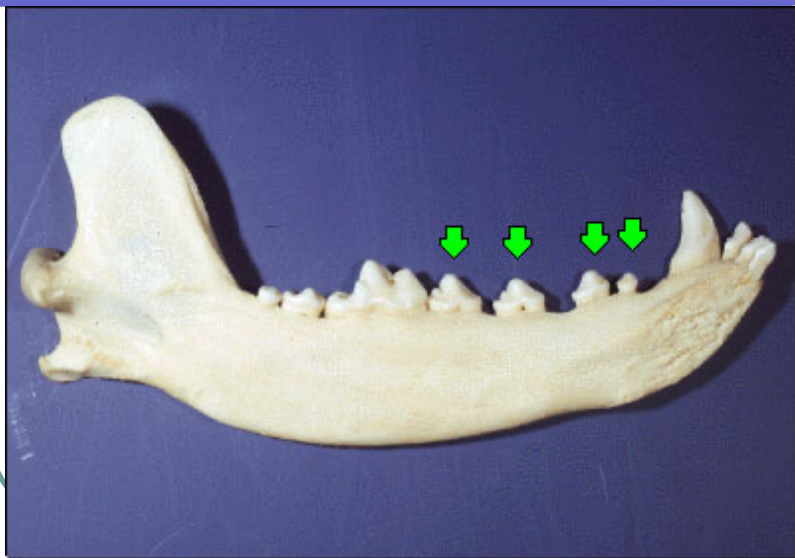
Köpek dişi

25

25

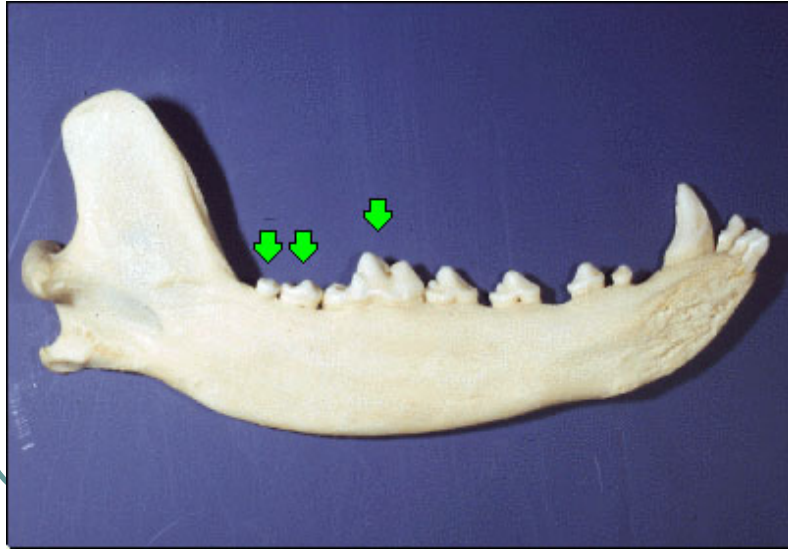
Ön molarlar, Küçük azı dişleri

26

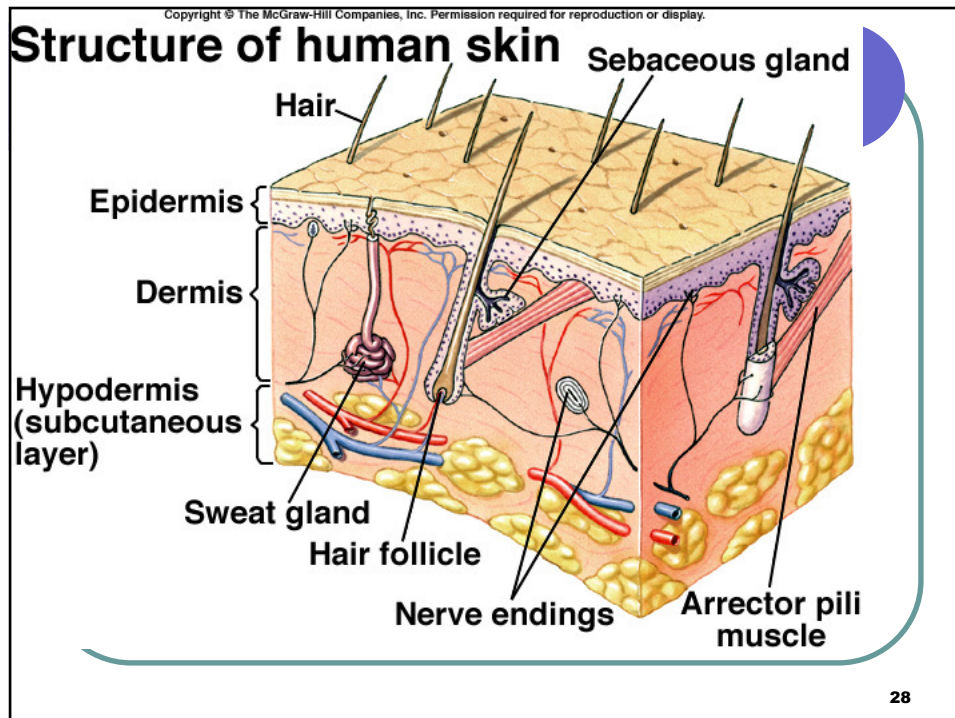
26

Molarlar, Büyük azı dişleri

27

27

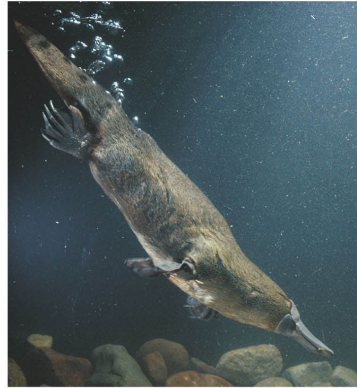
28

28

Altsınıf: Prototheria = Monotremata

(a) *Tachyglossus aculeata*

(b) *Ornithorhynchus anatinus*

LIFE: THE SCIENCE OF BIOLOGY, Seventh Edition, Figure 34.22 Monotremes
© 2004 Sinauer Associates, Inc. and W. H. Freeman & Co.

29

29

30

30

Altsınıf: **Metatheria** = Marsupials

(a) *Macropus rufus*

(b) *Caluromys philander*

(c) *Sarcophilus harrisi*

LIFE: THE SCIENCE OF BIOLOGY, Seventh Edition, Figure 34.13 Marsupials (Part 1)
© 2004 Sinauer Associates, Inc. and W. H. Freeman & Co.

LIFE: THE SCIENCE OF BIOLOGY, Seventh Edition, Figure 34.13 Marsupials (Part 2)
© 2004 Sinauer Associates, Inc. and W. H. Freeman & Co.

31

31

32

32

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

33

Video linkleri

- Yuvarlak ağızlılar: https://www.youtube.com/watch?v=ZBx2xu_peL8&t=225s
- Kıkırdaklı balıklar (Vatozlar) <https://www.youtube.com/watch?v=K5mPcdjhb4>
https://www.youtube.com/watch?v=L_EMMDUSkeQ
(Köpekbalığı) <https://www.youtube.com/watch?v=KXc0kRp1VNo>
- Kemikli balıklar <https://www.youtube.com/watch?v=MUVgrpuExmY>
- Amfibiler (Kurbağalar) <https://www.youtube.com/watch?v=M-Bjnyi1GhU&t=304s>
<https://www.youtube.com/watch?v=mtQ6--5W-8U>
<https://www.youtube.com/watch?v=vkpglrCsx44>
(Semender) <https://www.youtube.com/watch?v=E7qTcUikUQs>
- Sürüngenler (Kertenkele) <https://www.youtube.com/watch?v=vTKQV62tQe4>
- Kuşlar (Güvercin) <https://www.youtube.com/watch?v=qE1woas-SrA>
- Memeliler (Fare) <https://www.youtube.com/watch?v=RRs59csAQws>
(Rat) <https://www.youtube.com/watch?v=ITMicfnBpkg&t=633s>

34

34

Altsınıf: **Prototheria** = Monotremata

- İlkel memeliler
- Ovipar
- Kloak mevcut
- Gençleri dişli erginleri dişsiz
- Erginlerde çeneler kuşlardaki gibi gaga şeklindedir.
- Tek takım: Monotremata

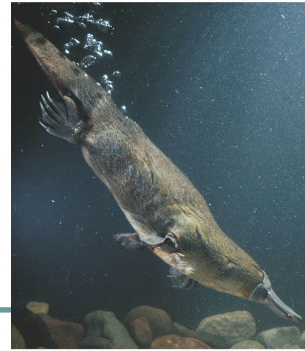
35

35

Altsınıf: **Prototheria** = Monotremata

Ordo: Monotremata

- Avustralya bölgesinde bulunur
- Süt bezleri basit dallanmamış
- Yavrular süt bezlerinin açıldığı çukurlukları yalayarak beslenirler
- Familia: Ornithorhynchidae
  - *Ornithorhynchus anaticus*, Ördekgaga

b) *Ornithorhynchus anatinus*

36

Altsınıf: **Prototheria** = Monotremata

Ordo: Monotremata

- Familia: Tachyglossidae, Dikenli karıncayiyenler
  - Dilleri uzun, hareketli ve yapışkandır. Kılırları kirpilerininkine benzer

(a) *Tachyglossus aculeata*

37

37

Altsınıf: **Metatheria** = Marsupials

- Amerika kıtasında ve Avustralya bölgesinde yaşarlar
- Sindirim borusu anüsle sonlanır
- Urogenital sistem ayrı bir delikle dışarı açılır
- Vivipardırlar
- Embriyonun gelişmesi için MARSUPIUM denen bir kese mevcuttur.
- Dişışerde iki vagina bulunur
- Gebelik süresi kısa (2-5 hafta) gelişimini kese içerisinde tamamlar
- Yavrular memeye takılı olarak 65 gün kadar beslenirler

38

38

Altsınıf: **Metatheria** = Marsupials

Takım sayıları farklı kaynaklara göre değişiklik gösterir

Familia: Didelphidae, Keseli fareler

- *Didelphis marsupialis*, Opossum

Familia: Dasyuridae, Keseli etçiller

- *Thylacinus cynocephalus*, Keseli kurt

39

39

Altsınıf: **Metatheria** = Marsupials

Familia: Phalangeridae, Koalalar

- *Schoinobates volans*, Uçan keseli sincap
- *Phascolarctos cinereus*, Koala

40

40

Altsınıf: **Metatheria** = Marsupials

- Familia: Macropodidae, Kangurular

Fare boyundan insan boyuna kadar olan türleri vardır

- *Marcropus rufus*, İri kızıl kanguru
- *Dendrolagus ursinus*, Ağaç kangurusu

41

41

Avustralya' da Metatheria ve Prototheria

- Triassic Period
  - Memeller evrmeşti
  - Tek kıta Pangea

Jurassic Period

- Metatherialar ve Prototherialar güney pangeada

Cretaceous Period

- Pangea ayrılmaya başladı

42

42

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

- Vagina tek ve yavru gelişimini uterus içersinde, Plesanta (göbek bağı) ile anneye bağlı olarak tamamlar
- Bazı türlerde etçiller (Carnivora) ve tavşalarda (Lagomorpha) yavruların gözleri kapalı olarak doğarlar
- Toynaklılarda (Perissodactyla, Artiodactyla) ve balinalarda (Cetacea) doğumdan hemen sonra görürler koşarlar ve ya yüzerler
- Gebelik süresi degişkendir. Farede 21 gün, filde 600 gündür.
- Avustralya bölgesinde birkaç fare türü ve yarasa türü hariç bu altsınıftan tür bulunmaz

43

43

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

Ordo: Insectivora, Böcekçiller

- Familia: Erinaceidae, Kirpigiller
  - *Erinaceus concolor*, Kirpi
  - *Hemiechinus auritus* Uzun kulaklı kirpi
- Familia: Talpidae, Köstebekgiller
  - *Talpa europea*, Köstebek

44

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

Ordo: Rodentia, Kemiriciler

- Familia: Sciuridae, Sincapgiller
  - *Sciurus vulgaris*, Sincap
  - *Citellus citellus*, Gelengi
- Familia: Hystricidae, Oklu kirpigiller
  - *Hystrix cristata*, Oklu kirpi

45

45

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

Ordo: Rodentia, Kemiriciler

- Familia: Gliridae, Yedi uyuyanlar
  - *Glis glis*, yedi uyuklayan
- Familia: Dipodidae, Kanguru fareleri, Arap tavşanıgiller
  - *Allactaga euphratica*, Arap tavşanı

46

46

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

- Ordo: Lagomorpha, Tavşanlar
  - Familia: Leporidae, Tarla tavşanıgiller
    - *Lepus europaeus*, Tavşan

47

47

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

- Ordo: Perissodactyla, Tek toynaklılar
- Familia: Equidae, Atgiller
    - *Equus zebra*, Zebra
  - Familia: Rhinocerotidae, Gergedanlar
    - *Ceratotherium simum*, Afrika gergedanı

48

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

Ordo: Artiodactyla, Çift toynaklılar

- Familia: Suidae, Domuzgiller
  - *Sus scrofa*, Yaban domuzu
- Familia: Cervidae, Geyikgiller
  - *Dama dama*, Ala geyik
  - *Capreolus capreolus*, Karaca

Dama dama 2885
Jubomir Hlasck
www.hlasck.com

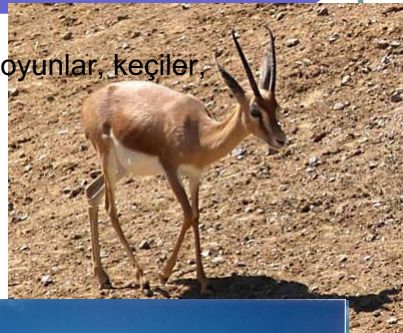
49

49

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

Ordo: Artiodactyla, Çift toynaklılar

- Familia: Bovidae, Sığırgiller (sığırlar, koyunlar, keçiler, ceylanlar, mandalar)
  - *Ovis orientalis*, Yaban koyunu
  - *Capra aegagrus*, Dağ keçisi
  - *Gazella subgutturosa*, Ceylan

50

51

Altsınıf: Eutheria = Placentalia
Ordo: Artiodactyla, Çift toynaklılar

- **Familia: Camelidae, Develer**
  - *Camelus dromedarius*, Tek höğüçlü deve
- **Familia: Giraffidae, Zürafalar**
  - *Giraffa camelopardalis*, Zürafa
- **Familia: Hippopotamidae, Su aygırları**
  - *Hippopotamus amphibius*, Su aygırı

Copyright © 2004-2005
Yadim Onishchenko - www.wildlife-photo.org

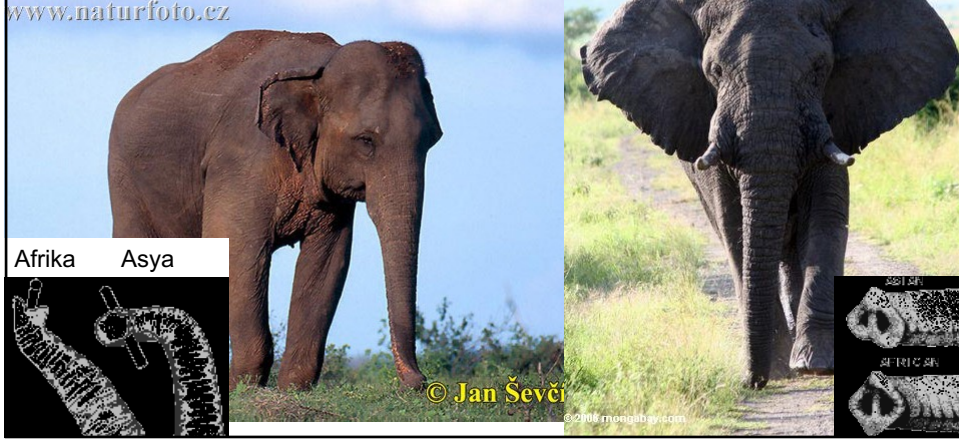
52

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

Ordo: Proboscidae, Hortumlular

- Familia: Elephantidae, Filler
  - *Elephas maximus*, Asya fili
  - *Loxodonta africana*, Afrika fili

www.naturfoto.cz

53

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

Ordo: Chiroptera, Yarasalar

- Familia: Pteropodidae
  - *Rousettus aegyptiacus*, Meyve yarasası
- Familia: Rhinolophidae, Nal burunlu yarasalar
  - *Rhinolophus hipposideros*, Küçük nal burunlu yarasa
- Familia: Vespertilionidae, Düz burunlu yarasalar
  - *Myotis myotis*, Fare kulaklı yarasa

54

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

Ordo: Edentata

- Familia: Dasypodidae, Armodillolar
  - *Dasyus novemcinctus*, Dokuz kemerli armadillo
- Familia: Bradypodidae, Tembel hayvanlar
  - *Bradypus tridactyla*, Tembel hayvan
- Familia: Myrmecophagidae, Karıncayıyenler
  - *Myrmecophaga tridactyla*, Büyük karınca yiyen

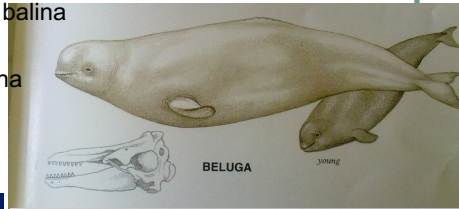
© Milan Kofinek

55

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

- Ordo: Cetacea, Balinalar ve yunuslar
  - Familia: Balaenopteridae, Oluklu balinalar
    - *Balaenoptera musculus*, Mavi balina
    - *Megaptera novaeangliae*, Kambur balina
  - Familia: Monodontidae
    - *Delphinapterus leucas*, Beyaz balina

56

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

- Ordo: Cetacea, Balinalar ve yunuslar
  - Familia: Delphinidae, Yunusgiller
    - *Orcinus orca*, Katil balina
    - *Delphinus delphis*, Yunus

Stenella longirostris

LIFE: THE SCIENCE OF BIOLOGY, Seventh Edition, Figure 32.15

57

57

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

- Ordo: Carnivora, Etçiller
  - Familia: Ursidae, Aygiller
    - *Ursus arctos*, Kahverengi ayı
  - Familia: Felidae, Kedigiller
    - *Felis silvestris*, Yaban kedisi
    - *Panthera pardus*, Anadolu parsı, L
    - *Panthera tigris*, Kaplan
    - *Panthera leo*, Aslan

58

Panthera pardus tulliana, Anadolu parsı, Leoparı

Ama hiçbir avcı Anadolu Panteri'nin nesline Mantolu Hasan'ın verdiği zarar veremedi. 1930-1950 yıllarında İzmirli avcı Hasan Bele, tek başına yaklaşık on beş panteri öldürdü. Bu sayı, Atatürk zamanında Ankara'ya gelen ve Türkiye'de zoolojinin kurucusu olarak bilinen ve panterin Anadolu'daki dağılımının haritasını yayınlayan Dr Hans Kumerloeve'nin "Türkiye'nin Memeli Hayvanları" araştırmasında da elli olarak belirtilmekteydi.

Mantolu Hasan vurduğu panterlerin postlarını gövdesine pelerin gibi dolayarak dolaşır. Bu katliam ancak devrin Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün kendisine bir çifte verip, bir daha panter vurmama sözü almasıyla son bulmuştu.

Anadolu Panteri'nin bugüne kadar doğada canlı olarak çekilebilmiş tek fotoğrafı 1949'da, Malatya / Gölbaşı'nda, mülteci Alman bilim adamı Prof. Dr. Curt Kosswig tarafından çekilmiştir. 1946'da Cafer Türkmen tarafından çekilen panter fotoğrafı, İzmir Hayvanat Bahçesi'ndeki Zoza'nın fotoğrafıdır.

Prof. Dr. Curt Kosswig aynı zamanda Manyas Kuş Cenneti'ni, 1 Nisan 1938'te eşi Leonore ile ilk keşfeden ve buraya "Kuş Cenneti" adını veren araştırmacıdır.

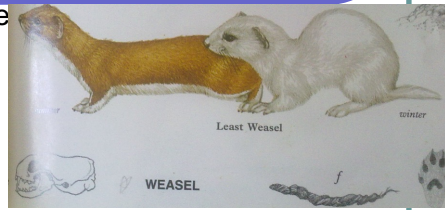

59

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

Ordo: Carnivora, Etçiller

- Familia: Mustelidae, Gelincikgiller
  - *Mustela nivalis*, Gelincik
- Familia: Hyaenidae, Sırtlangiller
  - *Hyaena hyaena*, Sırtlan
- Familia: Canidae, Köpekçiller
  - *Canis lupus*, Kurt
  - *Vulpes vulpes*, Kızıl tilki

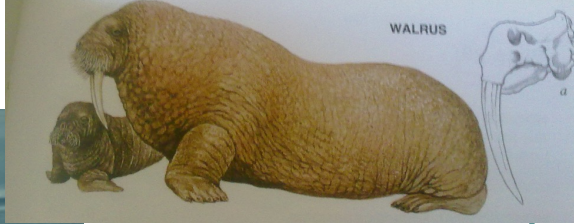
60

60

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

Ordo: Carnivora, Etçiller

- Familia: Phocidae, Foklar
  - *Monochus monachus*, Akdeniz fokü
- Familia: Odobenidae, Morslar (tek tür)
  - *Odobenus rosmarus*, Mors

61

61

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

- Ordo: Primates, Primatlar
  - Subordo: Prosimiae, Yarı maymunlar
    - Familia: Lemuridae, Lemurlar
      - *Lemur catta*, Halkalı kuyruklu lemur

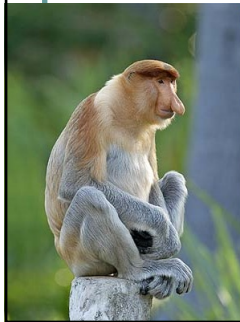
© - Josef Hlasek
www.hlasek.com
Lemur catta 6780

62

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

Ordo: Primates, Primatlar

- Subordo: Simiiae, Maymunlar
  - Familia: Hylobatidae, Gibbonlar
    - *Hylobates concolor*, Gibbon
  - Familia: Colobidae, Kolobuslar
    - *Nasalis larvatus*, Uzun burunlu maymun
  - Familia: Pongidae, Orangutangiller
    - *Gorilla gorilla*, Goril
    - *Pan troglodytes*, Şempanze
    - *Pongo pygmaeus*, Orangutan

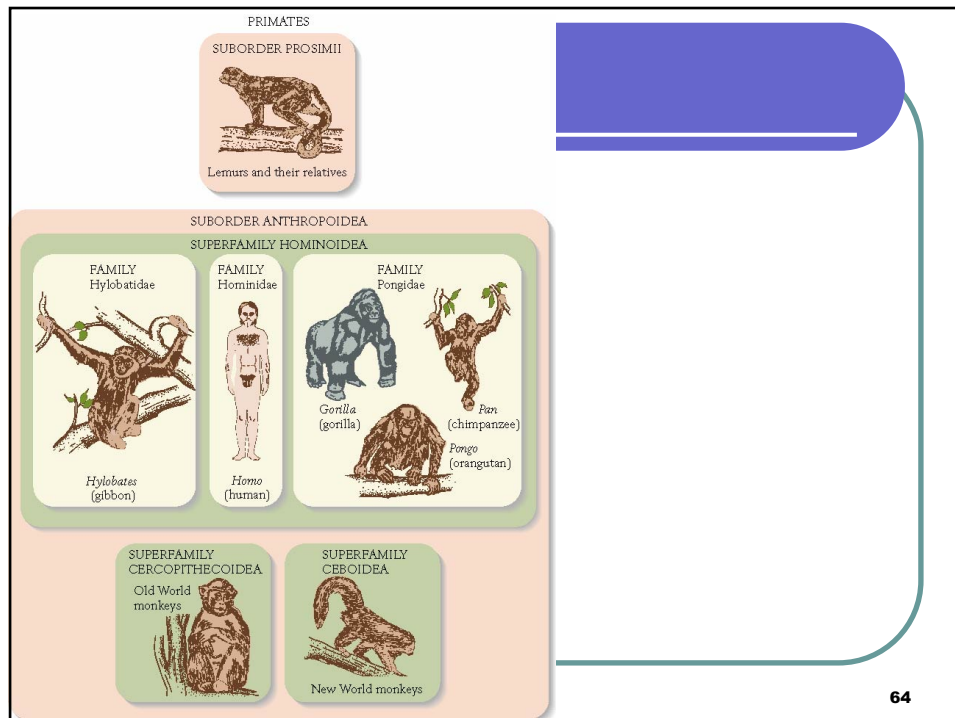
Gorilla gorilla

(b) *Pan troglodytes*

63

64

Altsınıf: Eutheria = Placentalia

Ordo: Primates, Primatlar

- Subordo: Simiae, Maymunlar
  - Familia: Hominidae, İnsangiller
    - *Homo sapiens*, Moderne insan
    - *Homo neanderthalis*, Neandertal insanı
    - *Homo erectus*, Pekin insanı

65

65